

Universiteit voor het
Maatschappelijk Belang

maatschappelijke zetel: Cellebroedersstraat 13-15, 3500 Hasselt
bijkomend werkadres: pastorie Godsheide, Kiezelstraat 132, 3500 Hasselt
ondernemingsnummer: 0666-646-059

JAARVERSLAG 2022

Een wereld van verbondenheid en betrokkenheid uitbouwen, dat doe je niet in gespreide slagorde. Daarom wil de Universiteit voor het Maatschappelijk Belang de verbinding leggen tussen de vele burgers, verenigingen en instellingen die actief werken rond sociale en ecologische thema's. Ze wil mensen en organisaties ervan overtuigen dat we een gemeenschappelijke zaak dienen, en dat we onze krachten moeten bundelen in een globale actie, een brede vernieuwingsbeweging.

De wortels van de UMB zijn bijna 25 jaar oud. Onder haar huidige benaming is de organisatie actief sinds september 2013. Na overleg met rector Luc De Schepper was de Universiteit Hasselt bereid om het initiatief te nemen. Ze zorgde voor een ontmoetingslokaal in de Oude Gevangenis van Hasselt en zette een halftijds personeelslid (Felix Bergers) op de loonlijst. Hogeschool PXL en Provincie Limburg waren de partners van het eerste uur. Toen het provinciebestuur de persoonsgebonden bevoegdheden moest afstaan en de hieraan verbonden geldmiddelen verloor, moest de UMB zich verzelfstandigen als vzw. Dat gebeurde in de loop van het jaar 2016, en de organisatie bouwde een ontmoetingsruimte uit boven de lokalen van Vormingplus (nu Avansa) in de Cellebroedersstraat 13-15 van Hasselt. Hier is nog altijd de maatschappelijke zetel gevestigd. Op 1 mei van het afgelopen jaar werd er een nieuw secretariaat met ontmoetingsruimten geopend in de voormalige pastorie van Godsheide.

De werking wordt momenteel gefinancierd vanuit Universiteit Hasselt, Stad Hasselt, PALD en giften. Maar veruit de belangrijkste middelen komen sinds april 2020 uit een over drie jaar lopende projectsubsidie van de Vlaamse Gemeenschap (Welzijn).

I. Doelstellingen van Universiteit voor het Maatschappelijk Belang (UMB)

De basisdoelstelling van de UMB, dat is burgers activeren tot maatschappelijke participatie om samen te bouwen aan een leefbare wereld, een rechtvaardige samenleving, een duurzame aarde. In eerste instantie moeten we hen daartoe de mogelijkheden geven. Sinds enkele decennia spreekt men van empowerment, tegenwoordig valt in navolging van Amartya Sen en Martha Nussbaum geregeld de term "capability approach". Dit houdt in dat we de mensen niet alleen de kracht geven om zich te integreren in de samenleving, maar ook om haar mee vorm te geven.

In een tweede stap werken we eraan om alle krachten te bundelen in een beweging voor maatschappelijke verandering. We zouden kunnen spreken van reticulaire opbouw en activering. Voor beide processen ontwikkelt de UMB de volgende hefboomfuncties:

- a) Denktank
De UMB wil een denktank zijn met een universeel en globaal karakter, die oog heeft voor de samenhang van alles met alles. Hierin wil ze onbevangen en multidisciplinair te werk gaan, tussen de zuilen staan en boven de verkokering. In haar maatschappelijke analyses brengt ze de nodige alertheid op voor het zichtbare en veel besprokene, maar ook voor wat latent blijft (onderliggende structuren, existentiële vragen, ...).
Zowel academici als kritische burgers die op het veld actief zijn worden uitgenodigd om mee te denken.
- b) Spreekbuis
De ideeën, standpunten, meningen, ... van de ecologische en sociale bewegingen kunnen binnen de UMB verwoord worden en daarna uitgedragen via de pers, nieuwe sociale media en alle andere kanalen. Speciale aandacht gaat naar de dwarsverbanden tussen ecologische en sociale vraagstukken. Daarnaast willen we een stem geven aan de stemlozen.
Vanuit de UMB of in opdracht van de UMB kunnen er artikels en andere publicaties geschreven worden.
- c) Motorfunctie
De UMB organiseert zelf allerlei activiteiten om maatschappelijke processen op het terrein te initiëren, gaande van gespreksavonden, debatten, petitie, open brieven tot overleg met het beleid of signaalacties. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar samenwerking.
- d) Ondersteuningsfunctie
De Universiteit voor het Maatschappelijk Belang wil vermijden dat ze nog eens overdoet waar anderen mee bezig zijn. In vele gevallen versterkt ze de initiatieven van partnerorganisaties door deskundigheid aan te dragen of publiciteit te maken. Nieuwe en vernieuwende initiatieven kunnen vaak levensvatbaar worden door allerlei zeer diverse actoren in connectie te brengen, synergieën uit te bouwen.
De UMB heeft een groot geloof in kleine basisinitiatieven vanuit de mensen zelf, vanuit buurten of gelijkgezinden die elkaar ontmoeten. Het is belangrijk dat deze groepen zich in moeilijke periodes gesteund weten, eventueel om hun werking terug op de been te helpen.
- e) Kruispuntfunctie
Door het brede netwerk aan contacten kan de UMB mensen met elkaar in contact brengen, bestaande werkingen helpen uitbouwen, acties voorzien van informatie en informatie omzetten in actie.
- f) Vernetting
Mensen doorverbinden naar elkaar moet tenslotte uitmonden in een stabiel verbindingsnetwerk, voorbij versnippering en verkokering. Vanuit een breed web met vele levendige relaties en intense samenwerkingspatronen komen we tot een slagvaardige vernieuwingsbeweging.

II. Kernthema's

Volgende kernthema's vormen een blijvend aandachtspunt binnen onze werking:

armoedebestrijding
ontwikkelingssamenwerking
vrede en mensenrechten
milieu en klimaat
sociale cohesie en maatschappelijke opbouw
samenwerking tussen levensbeschouwingen.

III. Operationalisering

Om de doelstellingen te realiseren werd volgende structuur uitgetekend:

1) Bestuursorgaan

Eind 2016 werd er vanuit de toenmalige stuurgroep een vzw opgericht. De statuten verschenen op 6 december dat jaar in het Belgisch Staatsblad.

De samenstelling van de ledenvergadering en bestuursorgaan werden tijdens de Algemene Vergadering van 31 augustus 2020 gewijzigd en goedgekeurd. Het bestuursorgaan bestaat sindsdien uit:

Jos Snijkers, voorzitter
Lizette Stiers, secretaris
Jan Reyskens, penningmeester

2) Stuurgroep (= algemene vergadering)

De leden van de algemene vergadering vormen de vaste kern van de stuurgroep met vertegenwoordigers uit het werkveld. Ze wordt samengesteld met aandacht voor een evenwichtige representatie van alle kernthema's, en ook voor een balans tussen grotere ngo's en kleinere basisgroepen.

De stuurgroep komt maandelijks samen, zodat de leden met elkaar vertrouwd geraken en team vormen. Op deze manier kan ze aan de werking van de UMB richting geven.

In 2022 zaten, naast het bestuur, volgende mensen in de stuurgroep, en waren dus stemgerechtigd voor de algemene vergadering:

Miety Van Nuffel
Jos Motmans
Herman Koppers (afwezig wegens ziekte)
Serge Casier
Roel De Ridder
Monique Sevens

Felix Bergers, coördinator (deeltijds vrijgestelde), is niet stemgerechtigd

3) Overlegraad

De overlegraad is een breder adviesforum dan de stuurgroep. Hij staat open voor alle geïnteresseerden. Langs deze weg wil de UMB in verbinding blijven met de talrijke en veelkleurige initiatieven, en ook met allerlei organisaties en bewegingen die niet in de stuurgroep vertegenwoordigd zijn. Zo vinden heel wat nieuwe ideeën hun weg naar de UMB, en wordt het samenwerkingsnetwerk versterkt. De overlegraad lag stil tijdens de coronajaren 2020 en 2021, maar komt nu weer twee keer per jaar samen.

4) Werkgroepen

Vrijwilligers spelen een centrale rol in het vernieuwingsproces. Zij komen vaak samen in werkgroepen, die soms een tijdelijk karakter hebben om een activiteit voor te bereiden of om in te spelen op de actualiteit. Aanvankelijk kreeg een 8-tal werkgroepen een permanent karakter. Door de coronaperikelen viel van twee de werking stil, en werden er ook twee gefusioneerd. In 2022 bleven er 5 werkgroepen over, waarvan er 3 in de tweede jaarhelft opnieuw een normale werking kenden. Zij worden hieronder behandeld.

5) Ontmoetingslokaal en andere fysieke ontmoetingsruimten

Een laagdrempelige ontmoetingsruimte waarin mensen face to face kunnen samenkomen, dat is voor de UMB een cruciaal onderdeel van de werking. Sinds 1 mei wordt hiervoor de benedenverdieping van de pastorie van Godsheide gebruikt. Momenteel vinden deze ontmoetingen nog op afspraak plaats, maar op termijn moet de pastorie uitgroeien tot een warme bijenkorf van mensen in actie.

Voor grotere vergaderingen kunnen we terecht in de vergaderzalen van Avansa. Voor publieksactiviteiten trekken we vooral naar de kerk van Godsheide en naar de auditoria van de universitaire campus Oude Gevangenis. De overlegraden vinden plaats in jeugdhotel Hostel H. Onze werking rond armoede en ecologisch leven heeft wortelaarde gevonden in Genk.

In de loop van het volgende jaar zal de dorpskern van Godsheide stilaan het centrale brandpunt worden van onze werking, vanuit vier locaties. Zo zullen we ons tienjarig bestaan (14 oktober 2023) vieren in het Ontmoetingscentrum van Godsheide. Ook met Bethanië, in het voormalig bezinningscentrum van de jezuiten in Godsheide, bouwen we een samenwerking uit. Onze belangrijkste nieuwe stap in 2022 was de opstart van een Trefcentrum voor Levensbeschouwingen, ook in de lokale pastorie. Zo werd de bevrozing van onze werking door corona al vlug doorbroken door nieuwe scheutjes.

6) Sociale kalender (virtuele ontmoetingsruimte)

De sociale kalender wil allerlei maatschappijvernieuwende initiatieven samenbrengen in één overzichtelijke agenda. Je vindt er voordrachten en evenementen die bijdragen tot een leefbaarder wereld vanuit ecologische, sociale, spirituele, artistieke of interculturele hoek. Alle verenigingen uit het netwerk kunnen hun activiteiten laten opnemen zolang ze raakpunten hebben met de kernthema's.

Door de coronacrisis viel het aantal opgenomen activiteiten aanvankelijk tot de helft terug, maar dat herstelde zich na de zomer van dit jaar. Het aantal bezoeken is nog niet helemaal terug opgeveerd: het viel terug van 12.500 in 2019 naar 5.634 in 2021 en bijna 7.000 dit jaar.

De agenda is bereikbaar via
www.socialekalender.be.

7) In juni 2016 werd de nieuwe website geopend (**www.umb-limburg.be**). Enige tijd later ging de facebookpagina van start. Het wint immers aan belang dat we online kunnen communiceren en dialogeren met mensen uit het netwerk en met anderen die met gelijkaardige initiatieven bezig zijn. Persoonlijke ontmoetingen blijven wel centraal staan en werden na corona zo vlug mogelijk heropgenomen.

8) samenwerking met scholen en overheden

- via ons aanbod van lezingen kunnen we het intellectuele debat bij de studenten aanwakkeren, een nieuwe generatie kritische intelligentsia kweken.
- via onze contacten kunnen we studenten vrijwilligerswerk, werkthema's en afstudeerprojecten aanbieden. Dat laatste was in het schooljaar 2019-2020 het geval rond het thema "50 jaar Wereldscholen".
- In december hebben we een eerste gedachtewisseling gehad over een nieuw project met de eerstejaarsstudenten Social Work van de Hogeschool PXL. Begin 2023 zal er voor het eerst een dag met vorming en workshops plaatsvinden in Godsheide.
- via verschillende provinciale diensten, gemeentebesturen en studiediensten kunnen we vlotter aan dossieropbouw werken, de resultaten in elkaar integreren en ze implementeren in beleid.

IV. Activiteiten

Vormingsactiviteiten worden onder verschillende vormen aangeboden: voordrachten, gespreksavonden, panelgesprekken, workshops,...

Geregeld vertrekken de activiteiten vanuit een werkgroep met mensen vanuit het werkveld. Op andere momenten gaat het initiatief uit van een partner uit het netwerk, en zet de UMB zich ervoor in om andere partners mee te betrekken. Op deze manier wordt de vernetting ontwikkeld en de verkokering tegengegaan. Open deuren en vensters moeten het hokjesdenken tegengaan en de solidariteit tussen de verenigingen verhogen.

De UMB staat er ook bekend voor dat ze gebruik maakt van protestacties en sensibiliseringscampagnes als publiek communicatiemiddel. In 2022 was dat o.a. het geval rond het klimaat en de toegang tot een ecologische leefwijze voor mensen met een laag inkomen. De UMB zat mee in de trekkersgroep van de Internationale Dag van het Verzet tegen Armoede in Hasselt (17 oktober).

V. Werkgroepen

1. Werkgroep Vorming

Al van in 1998 organiseert Het Genootschap De Volle Maan vier of vijf keer per jaar een gespreksavond met sprekers uit de nieuwe sociale bewegingen, het middenveld, de academische wereld of de politiek. De invalshoek is altijd maatschappelijke vernieuwing. Deze gespreksavonden zijn ook echte ontmoetingsavonden, waarbij de bezoekers elkaar leren kennen en zo weven aan een netwerk. Sinds september 2013 is de werking van Het Genootschap geïntegreerd in de Universiteit voor het Maatschappelijk Belang, als Werkgroep Vorming.

Vanaf medio maart 2020 tot de zomer van 2022 lag de werking stil. Sindsdien heeft het leven zich hersteld, en kunnen we terugkijken op een succesrijk colloquium over ecologische transitie in Limburg. Op onze tweede avond kwam rector Bernard Vanheusden spreken over de maatschappelijke rol van de Hasseltse universiteit en over het begrip “civic universiteit”.

2. Werkgroep Armoede en Ecologisch Leven

In onze pogingen om het ecologisch bewustzijn te doen groeien, moeten we er aandacht aan besteden om alle bevolkingslagen te bereiken. Voor mensen in armoede is het niet zo evident om bijkomend te investeren in een duurzame levensstijl. Zij hebben wel een kleinere ecologische voetafdruk dan de middenklasse, maar omdat het moet. Uit noodzaak vertonen ze een lager consumptieniveau, met o.a. minder verplaatsingen en meer tweedehandsaankopen.

Op een aantal vlakken brengt een ecologische leefwijze kosten met zich mee. Mensen in armoede kopen veel huiswaar in plastic omdat dit goedkoper is. Ze willen besparen op voeding, en junkfood kost minder dan biologische eetwaren. Ze wonen vaak in huizen die niet energiezuinig zijn omdat ze huurder zijn of uit geldgebrek. De containerparken zijn te duur en slecht bereikbaar voor mensen zonder wagen. De milieu- en natuurverenigingen staan nog te weinig open voor personen met een geschiedenis van maatschappelijke achterstelling. De mensen in armoede en de mensen uit de middenklasse dreigen zo verder uit elkaar te groeien.

Het gaat om een serieuze drempel, en de Universiteit voor het Maatschappelijk Belang wil er uitdrukkelijk bij stilstaan. Daarom richtte ze een overlegplatform op van partners uit de ecologische en de armoedeorganisaties om gezamenlijk na te denken, om samen een open dialoog op te zetten. De veelvuldige respons maakte al meteen duidelijk dat het onderwerp leeft. De “Werkgroep armoede en ecologisch leven” groeit uit tot een van de meest dynamische projecten van de UMB, en verenigt mensen die in armoede leven, mensen uit de ecologische beweging, uit de nutsbedrijven, uit de vakbonden, uit de academische wereld, uit de samenlevingsopbouw,...

Het is van cruciaal belang om deze partners bij elkaar te brengen. Goed bedoelde maar slecht overwogen beleidsmaatregelen kunnen de maatschappelijke kloven nog uitdiepen. Het zou jammer zijn wanneer mensen in armoede het nog minder aankunnen om duurzaam te leven omdat het leven voor hen duurder wordt door de beleidsmaatregelen voor het klimaat.

In dit project brengen we verschillende doelstellingen samen:

- expertise ontwikkelen rond het thema
- uitbouwen van een netwerk van zelforganisaties die met dit thema aan de slag gaan in de eigen werking via gezonde groepsmaaltijden, workshops, ...
- in overleg gaan met sociale en politieke beleidsorganen om deze vernieuwingsprocessen te ondersteunen en te faciliteren
- vorming aanbieden aan de mensen in armoede en aan het grote publiek
- sensibilisering van partners in het middenveld en de nieuwe sociale bewegingen, en hen samenbrengen in een netwerk
- toeleiding van de mensen in armoede en mensen in de middenklasse naar elkaars activiteiten

De werkgroep werd op 15 juni 2018 in het leven geroepen. 2019 werd een bruisend jaar waarin we veelvuldig naar buiten kwamen. Ook in 2020 bleef deze werkgroep in functie, en vond er overleg plaats binnen de mogelijkheden van de coronaveiligheid. Jammer genoeg werden onze pogingen om de mensen samen te brengen keer op keer gefnuikt door nieuwe golven van covid. Gelukkig kunnen we, na een lange en frustrerende coronaperiode, sinds het voorjaar weer geregeld samenkomen om de draad herop te nemen. Sindsdien hebben we onze schouders gezet onder volgende initiatieven:

* De UMB zat mee in de organisatie van “Kringlopen voor een leefbare wereld”, een terugkerende en kleurrijke groepswandeling naast de Groene Boulevard in Hasselt, waarin de thema’s duurzaamheid, klimaat en solidariteit aan elkaar gekoppeld werden.

* Op 14 september kwam Thibault Morel van het Interfederaal Steunpunt tot Bestrijding van Armoede spreken over ons onderwerp, de toegang tot een ecologische levenswijze voor mensen in armoede.

* Op 28 december ging er in Sledderlo-Genk een contactavond door voor mensen in armoede, met een hapje en een drankje, met allerlei gezelschapsspellen en klenen, met muziek en kleine geschenken voor iedereen. Dankzij de financiële steun van het stadsbestuur konden we het toegangsgeld beperken tot 1 euro (kinderen gratis) alles inbegrepen.

* Sinds enkele maanden kunnen we binnen de werkgroep samenwerken met het nieuwe initiatief Ecolimburg. Na een jaar terreinverkenning hebben de initiatiefnemers al 460 organisaties met een fysiek adres opgelijst, en nog eens een 300-tal met een online adres, stuk voor stuk initiatieven met een ecologisch en vaak ook een sociaal cachet. Dit is uiteraard een heel dankbare kans voor de werking van de UMB, die met veel plezier meehelpt aan dit inventarisatiewerk.

* Momenteel kent de formule van het samentuinen een felle opgang. Deze projecten zorgen niet alleen voor biologische voedselproductie, maar werken ook erg verbindend (delen van zaden en oogst, maar ook kennis en menselijke aanwezigheid). Twee mensen van de werkgroep zijn actief als procesbegeleiders binnen de Limburgse initiatieven. We zijn nu op zoek naar een perceel in Genk-centrum. Dat moet ook ingrediënten kunnen aanleveren voor de maaltijden in ontmoetingshuis De Sfeer.

* De UMB was betrokken bij de oprichting van Sterk Sociaal Werk Limburg, waarbij we het hoofdstuk over duurzaamheid in de focus stelden. De coördinator van dit platform maakt deel uit van de werkgroep.

* Ook bij de oprichting van de Grootouders voor het Klimaat Limburg waren we bij de trekkers, en kreeg het accent klimaatrechtvaardigheid de nodige aandacht.

* We maken sinds enkele jaren deel uit van de stuurgroep van het Trefpunt Armoede Limburg, en zijn nauw betrokken bij nog enkele andere armoedeorganisaties die gestalte geven aan de Internationale Dag van het Verzet tegen de Armoede op 17 oktober. Vanuit die positie hebben we een brugfunctie helpen opzetten tussen de verschillende initiatieven in de provincie, met als resultaat dat zij tot een sterk partnerschap komen en tot een gemeenschappelijke stem in het maatschappelijk debat.

* We begonnen aan de inventarisering van basisgroepen die actief zijn rond natuurbeleving..

* We hielden het thema in de actualiteit via persartikels, als burgerjournalist en in samenwerking met persredacties.

* In samenwerking met 't Fabriek vzw betrokken we mensen in kwetsbare omstandigheden in de productie van ecologische artikelen. Jammer genoeg moest deze organisatie in november overgaan tot verkoop van het gebouw. We gaan samen op zoek naar mogelijkheden om de werking voort te zetten onder een andere vlag.

In de volgende jaren willen we er extra aandacht in investeren om de waarden van korte keten, duurzame productie en ethische consumptie over te brengen naar allerlei solidariteitsmaaltijden en sociale restaurants.

3. Werkgroep Interlevensbeschouwelijke Dialoog Limburg (WIDL) en het Trefcentrum voor Levensbeschouwingen

Interreligieuze en interlevensbeschouwelijke dialoog mag niet te vrijblijvend klinken en zich beperken tot hoffelijkheid naar andersdenkenden toe. Daarom spreken we tegenwoordig van **samenwerking** tussen levensbeschouwingen. We willen de mensen van de verschillende religies en gezindten samenbrengen in een actief en gezamenlijk engagement.

Zo neemt de UMB, in samenwerking met de lokale gemeenschap van de Baha'i en met steun van het stadsbestuur, de organisatie op zich van de Wereldgebedsdag. Op de eerste vrijdagavond van maart luisteren 8 à 10 religies en levensbeschouwingen naar elkaanders teksten over een thema dat jaarlijks wisselt. In 2022 konden we hiervoor 77 mensen bereiken.

Op dezelfde manier is de UMB mee de trekker geworden van de Open Gebedshuizendag, die elk jaar op de eerste zondag van mei wordt georganiseerd (dit jaar weliswaar door de coronaperikelen

de vierde zondag van de maand). De editie van 2022 vond plaats in de Japanse tuin. De belangstelling was zo groot dat we ons in twee groepen moesten opdelen.

Het afgelopen jaar konden we onze eerste stappen zetten naar de uitbouw van een Trefcentrum voor Levensbeschouwingen in en rond de pastorie van Godsheide. Onze voorstellen vielen in goede aarde bij de kerkraad, die zelf ook al aan het denken was in deze richting. De laatste jaren werd er in de pastorie veel geïnvesteerd in renovatie en inrichting. Het is nu een mooi gebouw, van buiten en van binnen -tenminste op het gelijkvloers, op de verdiepingen zijn de werken nog gaande.

Op 1 mei trok de UMB in. We hebben er nu een onthaalokaal bij de ingang rechts. Daarnaast zijn er beneden nog drie lokalen, op de eerste verdieping een vijftal, en op de tweede verdieping is er een ruime zolderkamer. En dan is er nog de garage, waar de autonome buurtwerking Unie Godsheide met een materialenuitleendienst (Godskesbieb) van start is gegaan. In de toekomst willen we samen met een aantal lokale en provinciale partners de site van Godsheide centrum verder ontwikkelen. Het project gaat breder dan de pastorie alleen. De kerk leent zich voor grotere publieksevenementen. Op 4 maart ging er de Wereldgebedsdag door, en die stond in het teken van samenwerking tussen alle levensbeschouwingen. Op 26 september opende Johan Jacques er een cyclus van gespreksavonden met zijn uiteenzetting over boeddhistische kunst. Koen Fossey sprak er op 28 november over het Heilig Vrouwelijke in de religies. We zullen in de kerk geregeld een interlevensbeschouwelijk aanbod brengen.

De ruime tuin achter de pastorie leent zich dan weer vooral 's zomers voor buitenmeditaties en lossere ontmoetingen. Achter de kerk ligt er voorts nog het voormalige klooster en bezinningscentrum van de jezuiten, nu in gebruik door Bethanië. Hier komt er een boeddhistische sangha samen om aan zenmeditatie te doen. We voeren nu gesprekken voor een nauwere inhoudelijke samenwerking. Links van de kerk ligt er een ruim ontmoetingscentrum. Dat leent zich voor weer andere evenementen zoals dans en eetdagen. In het najaar van 2023 zal de UMB er haar tiende verjaardag vieren. Tussen het onthaalcentrum en het klooster wordt er momenteel een klimaatpark aangelegd. Dit alles samen biedt een sterke cluster voor een project met een ruim bovenlokale uitstraling.

De Universiteit voor het Maatschappelijk Belang onderhoudt al jaren contacten met katholieken, protestanten, orthodoxen en kleinere christelijke gemeenschappen; met moslims van verschillende afkomst en traditie; met boeddhisten uit verschillende scholen en vrijmetselaars uit verschillende obediënties; met hindoes en baha'i, alevieten en sikhs; met vrijzinnigen en ahmadiyya, met mensen uit het druidisme en wicca; met mensen uit "een andere joodse stem" en met mensen die zoekende zijn,... Samen met al deze mensen en groepen willen we gestalte geven aan een spirituele herberg waar iedereen welkom is, een tempel van iedereen. We kregen de eerste schenkingen om met een interlevensbeschouwelijke bibliotheek te beginnen. Daarnaast zal er ruimte zijn voor kunstactiviteiten, tentoonstellingen, religieuze muziek, mystieke dans, ...

Aansluitend hierbij nam de kunstfotografe Carine Van Gerven het initiatief om een reeks foto's te nemen van mensen uit allerlei levensbeschouwingen die rond een tafel zitten, gekleed in traditionele gewaden en omringd door attributen met een symbolische betekenis. Van hieruit werkte ze een tafereel uit in de vorm van een oud schilderij. Ze zal dat verspreiden in de vorm van posters, maar ze gaat ook een boekje uitgeven met diepgaander duiding. Daarnaast heeft ze een filmpje laten samenstellen met interviews van vertegenwoordigers uit de verschillende tradities. Dit zal op YouTube verschijnen, maar ook als didactisch materiaal gebruikt worden in o.a. scholen.

Tenslotte hebben we een boek samengesteld onder de titel "Levensbeschouwingen in Limburg". Dat moet in het voorjaar van 2023 verschijnen, zowel in druk als online.

4. Werkgroep Kwaliteitsvolle Media

Hoe kunnen wij als kritische burgers en verontruste nieuwsconsumenten onze stem versterken? Hoe kunnen we in een positieve wisselwerking treden met journalisten, reporters en redacteurs? Het zijn geen evidente vragen in een tijd waarin de pers in de greep raakt van de mechanismen van de vrije markt, en ertoe verleid wordt om te schrijven wat verkocht wordt. Nochtans vinden we in het schrijversgilde heel wat geëngageerde zielen die dit evenzeer betreuren als wijzelf. Ze ervaren vaak dezelfde gevoelens als de kleine opstandige man of vrouw aan de basis. Spreekt het dan niet vanzelf dat we de dialoog aangaan en samen wegen van verandering zoeken?

Vanuit de UMB willen we dit proces verder onderzoeken en op gang zetten. In 2022 werden we hierin nog sterk gehinderd door corona. Veel mogelijkheden om er gestructureerd aan te werken

vanuit onze (jaren geleden opgerichte) werkgroep waren er nog niet, zodat we ons beperkten tot losse contacten.

5. Werkgroep Evenementen

Op 29 september 2018 vonden de lustrumvieringen plaats van 5 jaar UMB en 20 jaar Genootschap De Volle Maan. Hiervoor hadden mensen uit diverse verenigingen elkaar gevonden en vormden ze een werkgroep om het zogenaamde "Feest van de Limburgse Hartelijkheid" te organiseren. Zij zagen in een verjaardagsfeest kansen om de hartelijkheid te promoten en uit te dragen. Maar ze wilden zich vanuit een maatschappijkritische analyse ook strijdbaar opstellen tegen vormen van harteloosheid. Hieruit resulteerde het "Manifest van de Limburgse Hartelijkheid", dat door ruim 30 middenveldorganisaties ondertekend werd. De dag zelf waren er meer dan 220 mensen aanwezig om te luisteren naar toespraken en koorzang, de kunsttentoonstelling en de infostands te bezoeken, en te genieten van een multiculturele maaltijd.

Ook na het feest wilden de partners blijven samenwerken om een boodschap van verbondenheid, sociale cohesie en vredevol samenleven uit te dragen en hiertoe evenementen op te zetten. Gezelligheid en gemoedelijkheid, het zijn misschien minder zwaar op de hand liggende begrippen, maar ze zijn ook een belangrijke bouwstof als we aan een gemeenschap willen werken waarin iedereen zich thuis voelt.

Een van de tenoren uit de vroegere vernieuwingsbeweging Wereldscholen (waardoor de UMB zich nog altijd geïnspireerd weet) kwam met de opmerking dat het weldra 50 jaar geleden was dat deze organisatie in het leven werd geroepen. En zo groeide het idee om vanuit deze werkgroep mensen samen te brengen om de nodige aandacht te schenken aan deze verjaardag. Veel plannen werden belemmerd door weeral de opeenvolgende corona-uitbraken. De uitbouw van een website met de geschiedenis, getuigenissen en archief kon wel doorgaan. Bijna een jaar lang konden we daarvoor terugvallen op een dankbare samenwerking met de Hogeschool PXL, en een studente die als afstudeerproject deze website uittekende.

Ondertussen zien we onze tiende verjaardag dichterbij komen. Stilaan tekenen we de bredere contouren uit van een feestdag die op 14 oktober 2023 zal plaatsvinden in het Ontmoetingscentrum van Godsheide. Ook nu hanteren we de formule van een kunsttentoonstelling, muziek, toespraken en een maaltijd. De Werkgroep Evenementen zal dit concreter uitwerken.

De *Werkgroep voor een Leefbare Economie* werd opgenomen in de Werkgroep Armoede en Ecologisch Leven.

Kwamen niet meer samen:

De *Werkgroep Lakota*, die acties opzette om dit Noord-Amerikaanse volk te steunen en de cultuur ervan uit te dragen.

De *Werkgroep Arabisch*, die aan taalstudie deed en contacten onderhield met de Arabisch sprekende mensen. De website www.arabischlexicon.com, bijna 1.500 pagina's groot, wordt onder redactie van Marcel Vanderhoydonc wel nog verder aangevuld. Zij vergemakkelijkte de studie van het modern Standaardarabisch.

VI. Kraamkamer voor nieuwe verenigingen

Verandering ontstaat voor een deel vanuit het opborrelen van nieuwe ideeën aan de basis. De UMB wil hiervoor mensen samenbrengen. En op sommige momenten slaat de vonk op zo'n manier over tussen de vrijwilligers binnen de UMB dat er een nieuw project op de wereld wordt gezet dat uitgroeit tot een aparte vereniging. Greenpeace Limburg en Hart boven Hart Limburg ontstonden zo in 2014 in de schoot van de UMB. Mensen van de UMB zijn nu nog actief in en begaan met deze werkingen.

Eind 2017 werd de opstart van de Armoedevakbond vanuit de UMB-stuurgroep gestimuleerd en mee getrokken. Deze organisatie zet sinds 2019 zogenaamde 'diversiteitstafels' op rond uiteenlopende thema's als menselijke machtsverhoudingen, noodzakelijke bestaansmiddelen, levensbeschouwing, geweld en culturele achtergrond.

In 2019 stond de UMB ook mee aan de wieg van de Grootouders voor het Klimaat Limburg, en even later de Klimaatcoalitie Limburg. Datzelfde jaar werd er een tijdelijke Werkgroep Diversiteit in het

leven geroepen, in samenwerking met Vormingplus Limburg, Humanistisch Verbond Limburg en de Armoedevakbond.

In het voorjaar van 2020 stond de UMB mee aan de wieg van de nieuwe burgerbeweging De Ring. Die werkt rond twee basisthema's: een warm maatschappelijk klimaat en niet te warm meteorologisch klimaat. Solidariteit en duurzaamheid dus. Dit gezelschap zette geregeld een parade langs de Groene Boulevard op.

Begin 2021 kwam er binnen de UMB een eerste aanzet voor wat later het comité Red Limburg zou gaan heten. De doelstelling ervan is om het provinciaal beleid te beschermen en te versterken, om zo alle socio-economische en socioculturele potenties binnen de provincie maximaal tot ontplooiing te kunnen brengen. Het eerste strijdpunt was: voorkomen dat er drie referentieregio's zouden uitgetekend worden binnen de provincie. Die zouden het beleid dreigen te versnipperen. We kenden hierin succes: Limburg werd opgenomen als één referentieregio. Hiervoor kregen we de steun van 69 organisaties en instellingen. Voor 2022-2023 hebben we een tweede strijdpunt gelanceerd: een provinciale aanpak van de woonnood. We schreven een oproep uit voor de oprichting van een taskforce om het huisvestingsprobleem ter hand te nemen. Ondertussen hebben meer dan 60 organisaties haar ondertekend.

Tenslotte werd de nieuwe dialectkring Godskeskal in september II. ingezegend.

VII. Samenwerkingsverbanden

In de loop van een jaar werkt de UMB met heel wat organisaties samen. Als we de afgelopen 10 jaar in ogenschouw nemen, dan zijn er dat zelfs meer dan 100.

Met een aantal partners is deze samenwerking structureel, soms rond een bepaald onderwerp. Zo werd meertaligheid in het onderwijs een hot item binnen de Limburgse Integratieraad. Betaalbaar wonen blijft het centrale werkhema binnen Hart boven Hard Limburg.

In andere gevallen speelt groepsvorming een grote rol. Dit geldt bijvoorbeeld voor het Stedelijk Interlevensbeschouwelijk Netwerk Hasselt. Hieruit groeien dankbare en warme contacten om samen aan initiatieven te werken zoals de Wereldgebedsdag en de Open Gebedshuizendag.

Heel wat vruchtbare contacten blijven levend doordat de mensen van onze stuurgroep en werkgroepen in de bestuursorganen van allerlei verenigingen en organisaties zetelen.

Het is toch vaak doordat mensen elkaar persoonlijk kennen dat de samenwerkingsverbanden aanslaan en tot duurzame verbinding leiden. Waarschijnlijk is Limburg een provincie waarin dit relatief vlot verloopt.

VIII. Communicatie

In dit jaarverslag komen we regelmatig terug op het belang van dialoog, samenwerking en vernetting. Het ligt dus voor de hand dat we ons regelmatig buigen over onze communicatie.

We denken hierbij uiteraard niet alleen aan het uitdragen van eigen inhoudelijke boodschappen. Misschien integendeel: in voeling blijven met een breed intersectoraal werkveld is een voorwaarde om te komen tot rijke, genuanceerde en breed gedragen standpunten.

Voor een deel hangt dit samen met de verhoging van onze naambekendheid: het is juist omdat mensen in het werkveld onze organisatie en haar werking leren kennen, dat ze zich aangesproken voelen en partner in de actie kunnen worden.

Het mailverkeer bleek een belangrijk kanaal te blijven. Ook in coronatijden bleef het aantal contactnames stijgen. Meer dan 1.000 binnenkomende mails op een maand is geen uitzondering meer. Typisch zijn de vragen naar contactgegevens van andere mensen. Dit past precies binnen het concept vernetting.

We blijven ook inzetten op grotere redactionele artikels in de gedrukte media en interviews op radio en (vooral regionale) televisie. Onze boodschappen worden moeilijker verwoord in korte berichtjes.

We merken dat er in coronatijden een verdere digitalisering optrad in de media. De nieuwsgaring krijgt daardoor een meer individueel karakter, wat tot een verboddeling van de informatie leidt. Hoe groter de drukte op de sociale media, hoe diffuser de nieuwsspreiding. Dit bemoeilijkt natuurlijk onze missie, die er net uit bestaat om verbinding te leggen.

Het spreekt vanzelf dat corona ook de fysieke aanwezigheid bemoeilijkte. Met het nodige geduld en doorzettingsvermogen slagen we er geleidelijk in om de losgekomen draden weer samen te brengen.

De snelle evoluties in het medialandschap zorgen ervoor dat we in 2023 extra aandacht zullen moeten schenken aan nieuwe ideeën in onze externe communicatie.

Tijdsband

(in de eerste helft van het jaar waren er nog wisselende veiligheidsmaatregelen rond corona van kracht)

- 21/1: overlegvergadering uitbreiding werking De Ring
- 3/2: overleg tussen kleine onafhankelijke burgerinitiatieven
- 4/3: Wereldgebedsdag in kerk Godsheide
- 6/3: actie voor Oekraïne
- 15/3: congres Sterk Sociaal Werk
- 19/3: kringlopen (parade over Groene Boulevard) met De Ring
- 25/3: stakeholdersoverleg PXL
- 16/4: kringlopen met De Ring
- 1/5: opening ontmoetingsruimte Godsheide
en aanvang Trefcentrum voor Levensbeschouwingen
- 22/5: Opeengebiedshuizendag in Japanse tuin
- 25/5: de langste tafel in Domein Bokrijk (kadert in Week van Verbondenheid)
- 2/6: sociaal congres PXL
- 17/6: persconferentie over Trefcentrum voor Levensbeschouwingen
- 20/6: AV van UMB
- 27/6: overleg met mensen in armoede over problemen gebruik bussen De Lijn
(in ontmoetingshuis De Sfeer)
- 5/7: interview met HBVL over problemen gebruikers van De Lijn
- 12/7: evaluatie "Limburg Gered" (over behoud Limburg als één referentieregio)
- 15/7: fotoshoot Carine Van Gerven (voor interlevensbeschouwelijk kunstwerk)
- 6/9: samenkomst Code Rood (over fossiele energie)
- 7/9: oprichting dialectkring Godsheide (in pastorie)
- 14/9: Thibault Morel over armoede en duurzaam leven
- 15/9: overleg duurzame consumptie in ontmoetingshuis De Sfeer
- 18/9: Festival van Verbinding (in 't Fabriek)
- 24/9: vormingsdag Code Rood (over fossiele energie)
- 26/9: Johan Jacques over boeddhistische kunst
- 17/10: Internationale Dag Strijd tegen Armoede
herdenking van overleden daklozen in Hasselt
- 20/10: Overlegraad
- 8/11: colloquium over ecologische transitie in Limburg
- 11/11: actie aan beeld van onbekende oorlogsvrouw (met Pax Christi)
- 18/11: interreligieuze dialoog bij Ahmadiyya Alken
- 22/11: samenkomst "Red Limburg" over huisvestingsproblematiek
- 28/11: Koen Fossey over het Heilig Vrouwelijke
- 3/12: 10 jaar Bronsgroen (burgercoöperatie voor energie)
- 6/12: rector Bernard Vanheusden over maatschappelijk belang van UHasselt
- 13/12: filmopnames van interviews bij fotoproject Carine Van Gerven
- 15/12: afgifte aan gedeputeerde Moors van brief voor oprichting stuurgroep
huisvesting
- 17/12: medeorganisatie colloquium "Tijd tot 2024" (over polarisatie)
- 19/12: Luc Vankrunkelsven over milieuaafbraak en -herstel (in Zolder)
- 28/12: ontmoetingsdag voor mensen in armoede (Sledderlo)

